

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

«28» березня 2025 року

Старший слідчий 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України старший лейтенант юстиції Дика Софія Андріївна, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023160000000410 від 06.11.2023, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Щербаку Олексію Михайловичу,
06.02.1982 р.н. уродженцю с. Углове
(м. Артем), Приморський край, РФСР СРСР,
останні відомі місця реєстрації/проживання:
Російська Федерація, Приморський край,
с. Углове (м. Артем), провулок 1-й Севський,
буд. 28; ТОТ АР Крим, м. Севастополь, вул.
Шабаліна, буд. 16, громадянину Російської
Федерації (далі – РФ), військовослужбовцю
Збройних Сил (далі – ЗС) РФ, з 07.2019
командир 15 окремої берегової ракетної
бригади Чорноморського флоту Військово-
Морського флоту РФ, полковнику, паспорт
громадянина РФ серії та номер 0914 378852,
ПІН: 250274365804

про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого **ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України**, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також відданні наказу про вчинення таких дій, скоєного за попередньою змовою групою осіб.

**Фактичні обставини кримінального правопорушення,
у вчиненні якого підозрюється Щербак Олексій Михайлович:**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення ЗС РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Під час указаної триваючої агресії РФ, їхніми збройними силами вчиняються різного роду воєнні злочини, у тому числі сплановані та спрямовані на знищення культурної спадщини українського народу, а саме музеїв, релігійних храмів, бібліотек, архів, археологічних пам'яток, тощо серед яких зазнали нападу об'єкти, що знаходяться в центральній частині м. Одеса, які перебувають під посиленним захистом міжнародного гуманітарного права (далі – МГП) та віднесені до **Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО**, що є проявом геноцидальних дій проти української культури.

У ході ведення міжнародного збройного конфлікту, вище військово-політичне керівництво РФ, у невстановлений наразі досудовим розслідуванням час, але не пізніше 14.09.2022, залучили командувача Чорноморського флоту Військово-Морського флоту (далі – ЧФ ВМФ) РФ адмірала **Соколова Віктора Миколайовича, 04.04.1962 р.н (далі - Соколов В.М.)** з метою реалізації спільного злочинного плану на захоплення і окупацію території України із застосування останнім підпорядкованих сил і засобів.

Співучасники злочину визначили роль **Соколову В.М.** у реалізації спільного злочинного плану, а саме: напади на об'єкти, які мають велике культурне значення для народу України та віднесені до **Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО**, шляхом використання берегових ракетно-артилерійських бригад, що входять у структуру ЧФ ВМФ РФ, та на озброєні яких знаходяться берегові ракетні комплекси «Бастіон-П» (далі – БРК «Бастіон-П»), задля нанесення високоточних ракетних ударів по території України.

Для реалізації вищевказаного злочинного умислу, **Соколов В.М.**, за невстановлених слідством обставин, але не пізніше 05.11.2023, перебуваючи у невстановленому місці, залучив до планування та виконання спільного злочинного плану підпорядкованого йому начальника штабу – першого заступника командувача ЧФ ВМФ РФ віце-адмірала **Романова Аркадія Юрійовича, 08.04.1969 р.н. (далі – Романов А.Ю.)**, якому надав вказівку щодо планування вогневого ураження.

У свою чергу, **Романов А.Ю.** за невстановлених слідством обставин та часу, але не пізніше 05.11.2023, відповідно до своїх посадових обов'язків, які визначають його повноваження, а також об'єм виконуваних ним у відповідності до займаної посади задач, **виконуючи поставлене командувачем завдання**, здійснив безпосереднє планування вогневого ураження противника, спрямоване на нанесення ракетного удару по об'єктах культури, які знаходяться у центральній частині міста Одеса, із застосуванням високоточної протикорабельної ракети ЗМ55 «Онiкс».

Надалі, **Романов А.Ю.**, у невстановлені досудовим розслідуванням час та місці, але не пізніше 05.11.2023, маючи вихідні дані об'єкту нападу, який не являвся воєнним, свідомо нехтуючи його статусом, **великим культурним значення** для народу України та **всесвітньої спадщини**, розробив план вогневого ураження противника, та для подальшої реалізації і погодження довів указаний його до відома Соколову В.М.

Для виконання вищевказаного злочинного плану, **Соколов В.М.** діючи за попередньою змовою із **Романовим А.Ю.**, за невстановлених слідством обставин, але не пізніше 05.11.2023, перебуваючи у невстановленому місці, залучили командира 15 окремої берегової ракетної бригади (далі – оберрабр) ЧФ ВМФ РФ полковника **Щербака Олексія Михайловича, 06.02.1982 р.н.** (далі – **Щербак О.М.**), якому було доведено наказ у формі бойового розпорядження (БР) на використання ввірених йому підрозділів для нанесення ракетного удару із застосуванням протикорабельної ракети ЗМ55 «Онiкс», носієм якого є БРК «Бастіон-П», по об'єктах культурної спадщини м. Одеса, які входять до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, що є **серйозним порушенням МГП.**

На виконання вимог БР командувача ЧФ, **Щербак О.М.**, діючи за попередньою змовою із Соколовим В.М. та Романовим А.Ю., за невстановлених слідством обставин та часу, але не пізніше 05.11.2023, віддав наказ ввіреним йому бойовим підрозділам на ураження зазначених цілей.

У результаті чітко спланованих та узгоджених між собою злочинних дій вищевказаних осіб, направлених на **серйозне порушенням норм МГП**, які РФ ратифікувала та зобов'язалась виконувати, переслідуючи злочинні цілі на знищення національно-культурних цінностей українського народу, володіючи точними вихідними даних стосовно об'єкту нападу, який не являвся воєнним, свідомо нехтуючи його статусом та **великим культурним значення** для українського народу та **всесвітньої спадщини**, передбачаючи настання наслідків від своїх дій, та бажаючи їх настання, за відсутності крайньої військової необхідності, 05.11.2023 протикорабельною ракетою ЗМ55 «Онiкс» влучено по території м. Одеса, внаслідок чого зазнали ушкоджень **пам'ятки історії, архітектури та містобудування** по вул. Софіївській та Ольгіївській, які перебувають у Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Зазначені умисні протиправні дії командира 15 оберрабр ЧФ ВМФ РФ полковника **Щербака О.М.**, вчиненні за попередньою змовою групою осіб, призвели до пошкодження з різним ступенем об'єктів культурної спадщини

українського народу, які відповідно до норм МГП знаходяться під посиленним захистом, а саме:

– Палац (Палац Потоцького) (1810, кін. ХХ ст.), розташований по вул. Софіївській, 5-а (Художній музей). Постановою Ради Міністрів Української РСР №970 від 24.08.1963 прийнятий під охорону держави як **пам'ятка архітектури та містобудування національного значення**.

– Будинок житловий (1880-ті рр.), розташований по вул. Софіївській, 4-6. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка архітектури та містобудування місцевого значення**, охоронний №787-Од.

– Будинок, у якому в 1898-1941 жив Молчанов П.І. - український композитор та музичний педагог, професор. Розташований по вул. Софіївській, 8. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка історії місцевого значення**, охоронний №789-Од.

– Будинок житловий (кін. 1920-х рр.), що по вул. Кінній, 2-4 ріг вул. Софіївської, 12. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка архітектури та містобудування місцевого значення**, охоронний №336-Од.

– Будинок Боффо (1846, 1897), розташований по вул. Ольгіївській, 2. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка архітектури місцевого значення**, охоронний №957-Од.

– Корпус мікрохірургії ока, де працювали: у 1903-1956 вчений офтальмолог, академік В. П. Філатов, у 1944-1970 анатом і морфолог, заслужений діяч науки, професор Ф. А. Волинський. Будівля розташована по вул. Ольгіївській, 4. Занесена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка історії місцевого значення**, охоронний №576/4-Од.

– Будинок, в якому жили і працювали Ляпунов О.М. - вчений математик, академік, Ляпунов Б.М. - мовознавець, професор, Василько В. - український професор, розташований по вул. Софіївській, 10. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та науки України №728/0/16-08 від 20.06.2008 як **пам'ятка історії місцевого значення**, охоронний №791-Од.

Таким чином, командир 15 оберрабр ЧФ ВМФ РФ полковник **Щербак О.М.**, умисно порушив норми статей 25, 27 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, яке є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907; статей 48, 52, 53, 57, 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977; статей 4,

9 Конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954, які зокрема забороняють умисне спрямування нападів на будівлі, призначені для релігійних, освітніх, мистецьких, наукових чи благодійних цілей, на історичні пам'ятки, твори мистецтва, які є культурною або духовною спадщиною народів, госпіталі та місця зосередження хворих і поранених, які не є військовими цілями.

Згідно вимог Римського Статуту Міжнародного Кримінального Суду такі дії вважаються воєнним злочином.

За таких обставин, громадянин РФ Щербак Олексій Михайлович, 06.02.1982 р.н., підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, а також відданні наказу про вчинення таких дій, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

Старший слідчий 2 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
старший лейтенант юстиції

Софія ДИКА

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор шостого відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту
Офісу Генерального прокурора
«28» березня 2025 року

Юрій СОЛОШЕНКО

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2025 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2025 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:
**Старший слідчий 2 відділу 3 управління
 досудового розслідування Головного
 слідчого управління СБ України
 старший лейтенант юстиції**

Софія ДИКА